

**Memento mori –
wątki tanatologiczne w humanistyce
i naukach społecznych**

**Memento mori –
wątki tanatologiczne w humanistyce
i naukach społecznych**

**Redakcja naukowa:
Anna Krzpiet, Sebastian Medoń**

Poznań 2021

RECENZJA NAUKOWA
dr Tomasz Błaszczyk
dr Joanna Roś
dr Ewelina Szurgot-Prus

REDAKCJA NAUKOWA
Anna Krzypiet
Sebastian Medoń

KOREKTA TECHNICZNA
Lidia Knapek

KOREKTA JĘZYKOWA
Sebastian Surendra

PROJEKT OKŁADKI
Kamil M. Wieczorek

WSPÓŁPRACA Z AUTORAMI
Joanna Turchan

Copyright by:
Autorzy

Copyright by:
Wydawnictwo Rys

**Publikacja powstała we współpracy z:
Fundacja „dzień dobry! kolektyw kultury”**
ul. Wolnego 6/8
41-608 Świętochłowice
fundacjaddkk.centrala@gmail.com

Wydanie I
Poznań 2021

ISBN 978-83-66666-48-1

Wydanie:

Wydawnictwo Rys
ul. Kolejowa 41
62-070 Dąbrówka
tel. 600 44 55 80

e-mail: tomasz.paluszynski@wydawnictworys.com
www.wydawnictworys.com

Spis treści

Sebastian Medoń

Umieranie i śmierć w ujęciu nauk społecznych i humanistycznych.
Wprowadzenie 11

Historyczne wątki w tanatologii 15

Judyta Bąk

Recepta na życie wieczne? Społeczno-kulturowa rola mumifikacji
w rozważaniach nad zjawiskiem śmierci 17

Julia Kościuk-Zahupka

Problematyka czaszek w kontekstach wczesnoneolitycznych
na terenach Lewantu i Anatolii 41

Julita Madej

Zmarły aktorem na swoim pogrzebie. Różne wymiary obecności
zmarłego na sarmackim pogrzebie..... 55

Karolina Janeczko

Oszukać śmierć – mumia i maska w tradycji funeralnej Sycylii
(od XVII do XX w.)..... 69

Maciej Polak

Apoteoza Zygmunta Starego w kromerowskiej
„Mowie na pogrzebie Zygmunta I” 83

Malwina Jurczyk, Renata Pawlus

Umarł i co dalej – walka z istotami nadprzyrodzonymi
z perspektywy archeologa i historyka..... 95

Kres człowieka z perspektywy literatury..... 107

Jakub Sroka

Leksyka i frazeologia dotycząca śmierci we wspomnieniach
obozowych Krystyny Żywulskiej pt. *Przeżyłam Oświęcim*..... 109

<i>Karolina Wojtczak</i>	
„Wieża Eiffla” (<i>la tour Eiffel</i>), „francuski Elvis” (<i>Elvis Presley de l’Hexagone</i>), „mój brat” (<i>mon frère</i>) – o społecznym znaczeniu nominacji osób zmarłych w dyskursie prasowym na przykładzie śmierci Johnny’ego Hallydaya	125
<i>Konrad Sikora</i>	
Człowiek wobec śmierci w prozie Wiesława Myśliwskiego w świetle europejskiej myśli egzystencjalistycznej	147
<i>Natalia Hennig</i>	
„Stworzył Pan Bóg potwora” – językowa kreacja śmierci w ostatnich piosenkach Agnieszki Osieckiej	161
<i>Pamela Skrzypczak</i>	
Miłość ponad śmierć – echo poematu Keatsa <i>Isabella</i> ; or <i>The Pot of Basil</i> w dziełach prerafaelitów i ich spadkobierców	177
<i>Tatiana Barkovskiy</i>	
Śmierć w życiu i twórczości Christine de Pizan	193
Religijne ujęcia wiecznego spoczynku	209
<i>Andrzej Golimont</i>	
Kremacja i nowoczesne pochówki w optyce Kościoła prawosławnego ...	211
<i>Dominika S. Wysoczyńska</i>	
Staroobrzędowcy a śmierć	223
<i>Ilona Sawicka</i>	
Wierzenia i praktyki związane ze śmiercią wśród chrześcijan obrzędki wschodniego w ujęciu etnograficznym	235
<i>Jerzy Fatyga</i>	
Śmierć Saula w świetle przekazu biblijnego, droga do władzy Dawida i upadek domu Saula	249
Kultura w obliczu końca życia	261
<i>Anna Kopczak-Wirga</i>	
Trup w gablocie. Społeczny odbiór ludzkich szczątków występujących w roli atrakcji turystycznej	263

<i>Ewelina Dagmara Mogielnicka</i> Zabójstwo w związku z nekrofilią – analiza zjawiska na podstawie wybranych przypadków	279
<i>Ewelina Więckowska</i> Zjawisko śmierci w sporcie motorowym. Analiza zmian w percepcji egzystencjalnego końca na przykładzie Formuły 1	295
<i>Hanna Pękała</i> <i>Sam pan sobie wybierz memento</i> – językowy obraz śmierci w inskrypcjach nagrobnych	309
<i>Joanna Szumiło</i> Człowiek z niepełnosprawnością intelektualną a śmierć	323
<i>Kamila Gheorghe</i> „Miłość można opisać, ale nie zdefiniować”. Historia Fernanda Savatera i Sary Torres	335
<i>Michał Dąbrowski</i> Trauma straty bliskiej osoby – raport z badań jakościowych	353
<i>Mieszko Lisiecki</i> Nierealność doświadczenia śmierci. Widma kresu w późnym kapitalizmie... 367	
<i>Monika Bujewska</i> Starość, egzystencja i przygotowanie do nieuchronnej śmierci w optyce społeczeństwa	381
<i>Paulina Adamczyk</i> Gdy prawo do decyzji zostaje odebrane wraz z życiem – samobójstwo poprzedzone zabójstwem. Definityjny chaos a istota problemu	391
<i>Wanda Janakiewicz</i> Reprezentacja śmierci w polskiej fotografii drugiej połowy lat 40. XX wieku	403
Umieranie a świat filmu i seriali	421
<i>Agnieszka Jagła</i> Przedstawienie traumy pośmiertnej w serialu <i>Fleabag</i> autorstwa Phoebe Waller-Bridge.....	423

<i>Maja Mikołajczyk</i>	
<i>Meeting Mr. Mayhem. Znaczenie śmierci w serialu Synowie Anarchii</i>	437
<i>Małgorzata Dudek</i>	
Sposoby ukazywania śmierci w wybranych filmach Michaela Hanekego...	451
Prawne aspekty śmierci	467
<i>Agnieszka Kania</i>	
Administracyjnoprawna konstrukcja prawa do pochówku a niemajątkowe prawo do grobu	469
<i>Bartosz Kamil Truszkowski</i>	
Parlament wobec projektu ustawy o chowaniu zmarłych i stwierdzaniu przyczyny zgonu z 1932 r.....	485
<i>Dominika Galus</i>	
Status ciała ludzkiego po śmierci w świetle polskiego prawa	499
<i>Justyna Jarocka</i>	
Specyfika procesu poszlakowego w sprawach o zabójstwo	513
<i>Justyna Palczyńska</i>	
Kto odziedziczy lajki po mojej babci? Problematyka dziedziczenia dóbr cyfrowych	527
<i>Kamila Gierus</i>	
Śmierć w ujęciu prawa spadkowego.....	539
<i>Kamila Gierus</i>	
Zasady postępowania ze zwłokami osób zmarłych w szpitalu	551
<i>Katarzyna Lorkowska</i>	
O której godzinie kończy się człowiek? Rozterki prawnicze	561
<i>Lukasz Presnarowicz</i>	
Tymczasowe zarządzanie przedsiębiorstwem po śmierci przedsiębiorcy – zagadnienia wybrane dotyczące zarządu sukcesyjnego.....	573
<i>Marcin Waszak</i>	
Śmierć w majestacie przepisów prawa. Od historycznych unormowań po współczesne regulacje prawa medycznego.....	585

<i>Marta Jamiołkowska</i> Dziedziczenie dóbr cyfrowych jako potencjalny konflikt między interesami osoby zmarłej a prawami spadkobierców	603
<i>Michał Kowalik, Kamil Wolanin</i> Internet a samobójstwa – aspekty kulturowe i prawnokarne	615
<i>Monika Winckiewicz</i> Śmierć uczestnika badań klinicznych – aspekty prawne i etyczne	629
<i>Paulina Zadykiewicz</i> Administracyjnoprawne aspekty sprowadzenia szczątków ludzkich z zagranicy	645
<i>Paweł Klich</i> Prawne aspekty śmierci	659
<i>Sebastian Traczyk</i> Testament, zgon i spadek, czyli o śmierci w ujęciu prawa – analiza przypadku	671
<i>Sylwia Łazuk</i> Prawo do grobu – wybrane aspekty prawne	683
<i>Weronika Solkiewicz</i> Polskie procedury administracyjne i cywilne związane ze śmiercią cudzoziemca – zagadnienia wybrane	695